RAADSVOORSTEL GEMEENTE SOEST

Gemeente Soest

Portefeuillehouder:
Ron Voskuilen

Zaaknummer:
760656

Onderwerp:
Beheerplan begraafplaatsen

Openbaar
Is geheimhouding aan de orde?
Nee

Uiterste datum geheimhouding:

Voorgesteld raadsbesluit

1. **Kennis te nemen van het Beheerplan begraafplaatsen 2027-2031;**
2. **In te stemmen met de in het beheerplan opgenomen voorstellen en de financiële consequenties betrekken bij de meerjarenbegroting 2027- 2030**
3. **In te stemmen met het verhogen van de begraafplaatstarieven en deze verhoging te betrekken bij de verordening lijkbezorgingsrechten 2027.**

Samenvatting

Er is een nieuw beheerplan voor de begraafplaatsen opgesteld. Deze vervangt het huidige plan uit 2026 en sluit aan bij de huidige situatie en ontwikkelingen. Met dit beheerplan kunnen we werken aan toekomstbestendige en professioneel beheerde begraafplaatsen, die toegankelijk zijn voor iedereen en waar men in alle rust kan herdenken.

Aanleiding

Het huidige beheerplan voor de begraafplaatsen dateert uit 2006 en sluit onvoldoende aan bij de huidige situatie en toekomstige ontwikkelingen.
Sindsdien zijn de wensen rondom lijkbezorging veranderd, neemt het aantal crematies toe en wordt met de komst van de nieuwe Wet bestemming lichamen van overledenen een nieuwe vorm van lijkbezorging mogelijk: resomeren.

Deze ontwikkelingen vragen om een herijking van de voorzieningen en het beheer.
Daarnaast ontbreekt momenteel een planmatige aanpak voor beheer en investeringen. De kwaliteit van onderdelen van de begraafplaatsen staat onder druk en voorzieningen, zoals de aula, zijn verouderd. Het bestaande beheerplan biedt onvoldoende richting om deze opgaven integraal en toekomstgericht aan te pakken.

Ook speelt kennisborging een belangrijke rol. Door de komende pensionering van medewerkers verdwijnt specialistische vakkennis, terwijl deze kennis beperkt beschikbaar is op de arbeidsmarkt. Een actueel beheerplan legt werkwijzen en beheerkeuzes vast en draagt bij aan de overdracht van kennis.

Om de begraafplaatsen toekomstbestendig te houden, is actualisatie van het beheerplan daarom noodzakelijk.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Toekomstbestendige en professioneel beheerde begraafplaatsen, die toegankelijk zijn voor iedereen en waar men in alle rust kan herdenken.

Argumenten

1.1. We zorgen voor een opwaardering van de inrichting van de begraafplaatsen en stemmen deze beter af op de behoeften van inwoners.

We starten met verkennende- en haalbaarheidsonderzoeken naar mogelijke en/of nieuwe behoeften zoals natuur- of natuurlijk begraven, een monument voor sterrenkindjes, het begraven van dieren en resomeren. Onderzoek naar natuurbegraven op de begraafplaats, gaat niet in tegen de motie uit 2018, omdat de begraafplaats al een bestemming voor begraven heeft. Verkennend

onderzoek naar een dierenbegraafplaats maakt inzichtelijk of hier behoefte aan is. Resomeren, ook wel watercrematie genoemd, is een milieuvriendelijkere vorm van uitvaart die in de nieuwe Wet op de Lijkbezorging, de Wet bestemming lichamen van overledenen (Wblo) zal worden mogelijk gemaakt.

1.2. Door professionalisering en vastleggen begraafplaatsbeheer ontstaat een blauwdruk van de begraafplaatsorganisatie.
Dit zal de continuïteit en kwaliteit van dienstverlening waarborgen.

1.3. Door het opwaarderen van de asbestemmingen verwachten we dat het aantal asbestemmingen op de begraafplaatsen toeneemt.
Het aantal asbestemmingen dat op een begraafplaats komt, is afhankelijk van of de begraafplaats zelf een crematorium heeft, de variatie aan asbestemmingen op een begraafplaats en of de begraafplaats als een aantrekkelijk gedenkpark ervaren wordt.

1.4. Met het meerjarenonderhoudsplan zorgen we dat we het noodzakelijk onderhoud kunnen blijven uitvoeren.
En daarmee het kwaliteitsniveau op streefniveau kunnen brengen en behouden. Het onderhoudsniveau gaat steeds verder achteruit en met de huidige budgetten kunnen we de achterstanden niet inlopen. Sommige onderdelen zijn aan het einde van de levensduur, zoals de halfverharde paden.

1.5. Het moderniseren van de aula op begraafplaats Soest is nodig.
De aula beschikt nu bijvoorbeeld niet over de mogelijkheid tot het streamen en/of opname van een dienst, wat tegenwoordig wel vaak gewenst is. Ook het interieur is toe aan een update.

2.1. Verhoging van budget is nodig om de maatregelen de kunnen uitvoeren.
In dit beheerplan worden maatregelen voorgesteld die alleen uit te voeren zijn als daarvoor budget ter beschikking wordt gesteld. De bestaande budgetten zijn jarenlang niet verhoogd noch geïndexeerd. Met dit plan stellen we voor gelijk te indexeren naar het prijspeil 2026. De kosten worden toegelicht in hoofdstuk 5 van het beheerplan. Met de verhoging kunnen we de volgende maatregelen uitvoeren:

- Moderniseren van de aula begraafplaats Soest
- Opwaarderen van asbestemmingen (aanleg urnenveld en -tuin)
- Ruimen graven begraafplaats Soesterberg
- Vervangen verhardingen, beplanting, verharding, hekwerken en inrichtingselementen
- Herinrichten depotterrein begraafplaats Soest
- Uitbreiden personele capaciteit

2.2. Investeringskredieten zijn nodig om de investeringen te kunnen doen.
In dit beheerplan is onderscheid gemaakt tussen onderhoud en vervangingsinvesteringen. Als uitgaven leiden tot significante kwaliteitsverbeteringen ten opzichte van de oorspronkelijke kwaliteit en levensduur of tot een verlenging van de levensduur dan spreken we van een investering. Mits het bedrag boven de investeringsgrens komt activeren we de uitgaven. Dat leidt vervolgens tot kapitaallasten.

2.3. Bij uitbreiding van formatie voor de uitvoering is de kennisoverdracht van de oudere medewerkers op een jongere generatie gewaarborgd.
De overdracht van vakkennis van het begraven, opgraven, ruimen, voorlopen bij uitvaarten, omgaan met nabestaanden en regelgeving rondom begraven, ruimen en grafmonumenten neemt tijd in beslag. Daarnaast zorgt extra personele capaciteit ervoor de beeldkwaliteit van het groenonderhoud op peil te krijgen en te houden. Het werken op een begraafplaats is fysiek belastend. Door uitbreiding van formatie wordt de werkdruk van de huidige medewerkers lager, wat de kans op uitval verlaagt. Uitbreiding van formatie voor coördinatie is noodzakelijk als schakel tussen bestuur, beleid en uitvoering en voor invoering van maatregelen.

3.1. Met het stapsgewijs verhogen van de huidige kostendekking na uitvoering van de maatregelen houden we maatschappelijk aanvaardbare tarieven die afgestemd zijn op de tarieven in de regio.
De vorige kostprijsberekening stamt uit 2014 en is verouderd. We hebben een nieuwe berekening laten uitvoeren die een goede basis vormt voor de verhoging van de tarieven en daarmee het bereiken van een betere kostendekkendheid. Met deze kostprijsberekening kunnen we de tarieven ook goed uitleggen aan inwoners. We hebben een tarief voor gebruik van de aula toegevoegd. Alle tarieven zijn geïndexeerd. De tarieven zijn vergeleken met tarieven in de regio en waar mogelijk hierop afgestemd. We verhogen de tarieven stapsgewijs van gemiddeld 69,7% naar gemiddeld 71% gedurende dit beheerplan en naar 73% voor de periode erna. Het is niet wenselijk om de kostendekkendheid nog verder te verhogen gezien de maatschappelijke functie van de begraafplaatsen voor alle inwoners. Daarnaast bereiken we alleen de gewenste toename van de baten als de tarieven niet te hoog worden voor onze inwoners.

Kanttekeningen
2.1. Het beslag op algemene middelen neemt toe.
Om het (extra) tekort te dekken, moeten de tarieven extra worden verhoogd. Wij achten dit niet gewenst, omdat we daarmee uit de pas gaan lopen in vergelijking met de gemeenten in de regio. De toename van de lasten overstijgt op korte termijn de toename van de baten.

2.2. Toename van de baten is niet precies te voorspellen.
Baten nemen toe, maar de toename van de baten als gevolg van de opwaarderingsinvesteringen neemt wel enkele jaren in

beslag en is niet precies te voorspellen.

Kosten, baten, dekking

Kosten
In het beheerplan zijn maatregelen opgenomen die tot de volgende (extra) kosten leiden:

2027: € 147.000
2028: € 178.000
2029: € 165.000
2030: € 178.000

Baten
Het voorstel is om een deel van de extra kosten te dekken door de tarieven lijkbezorgingsrechten te verhogen, zodat de kostendekking voor 2027 uitkomt op 75,4%. Tevens wordt voorgesteld de kostendekking in de jaren na 2027 jaarlijks met 0,5 procentpunt te verhogen.
De verwachte meeropbrengst voor 2027 is € 46.000, in de jaren daarna jaarlijkse stijgend met € 5.000.

Dekking
Rekening houdend met de extra verwachte baten resulteren de volgende extra te dekken nettolasten:

2027: € 101.000
2028: € 127.000
2029: € 109.000
2030: € 117.000

In de conceptbegroting 2027-2030 is, vooruitlopend op de definitieve vaststelling van het beheerplan, rekening gehouden met de volgende extra (netto)lasten: € 70.000 in 2027, en € 100.000 structureel vanaf 2028. Wij stellen voor om deze bedragen als taakstellend te kwalificeren voor de uitvoering van het beheerplan. Voor het eerste jaar 2027 is dit uitgangspunt mede gebaseerd op het ervaringsfeit dat niet alle maatregelen en de daaruit voortvloeiende kosten zich ten volle in het eerste jaar van uitvoering zullen manifesteren.

Aanpak

Betrokken collega's worden op de hoogte gehouden over de vaststelling van dit plan. In de uitvoering worden inwoners geïnformeerd en zo mogelijk betrokken.

Communicatie
We stellen een persbericht op en stellen voor een persmoment te organiseren op de begraafplaats in Soesterberg.

Voor het vergroten van de naamsbekendheid van de begraafplaats Soesterberg stellen we een Communicatieplan op. Dit is onderdeel van de uitvoering van het beheerplan.

(Uitkomsten) advies en inspraak
N.v.t.

Wettelijke grondslag en/of kader:
- Wet op de lijkbezorging
- De Verordening op het beheer en gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen in de gemeente Soest 2014
- De Verordening op de heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten 2026

Beleidsevaluatie
Het voorliggende beheerplan wordt vastgesteld voor de periode 2027-2031. In 2031 evalueren we dit beheerplan.

Referendum

Ondertekening

Soest, 15-09-2026

Burgemeester en wethouders van Soest,
De secretaris, de burgemeester

Leontine Vermond Rob Metz